OSMANLI ARŞİVİ BELGELERİNE DAYALI

SUCU & YILMAZ
AİLE TARİHİ VE
OSMANLI ARŞİVİ BELGELERİ

1770'ten Günümüze
Rumeli, Biga ve Karahisar Hatları

Hazırlayan: Melih Sucu

Tarih: 2026

T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı (BOA)

orijinal belgelerine dayalı aile tarihi araştırması

BÖLÜM 1

Köklerimiz ve Göç Yolculuğu

Bu kitapçık, Sucu ve Yılmaz ailelerinin Osmanlı dönemi köklerini, o dönemin resmi devlet belgelerine dayanarak anlatan bir aile tarihi özetidir. 1770'lerden 20. yüzyıla uzanan bir süreçte Rumeli'nin dört bir yanından Biga'ya akan iki aile kolunun ortak hikâyesini bir araya getirmektedir.

🔵 Baba Soyu — Sucu Ailesi

Yenipazar (bugünkü Sırbistan, Novi Pazar dolayları) ve Bulgaristan'ın Şumnu-Varna yöresi, Sucu ailesinin en eski bilinen yurdudur. Osmanlı arşivlerinden elde edilen nüfus ve tahrir belgelerine göre, 1799 doğumlu **Hüseyin oğlu Halil**'in babası **Halil**, 1770'lerde bu topraklarda yaşamaktaydı. Yani dört kuşak geriye gittiğimizde, ailemizin Balkan coğrafyasına kök saldığını görürüz.

📌 YENİPAZAR 4 KUŞAKLIK SİLSİLE (OSMANLI BELGELERİNDE SAPTANAN)

Halil (d. ~1770, Yenipazar) → **Hüseyin bin Halil** (d. 1799, Yenipazar) → **Halil veled-i Hüseyin** (d. 1830, Yenipazar) → **Rıza bin Halil** (d. 1890, Yenipazar)

Ailenin Yenipazar'da çiftçilik yapan bir köklü yerleşikler topluluğu olduğu, 1845 yılına ait Osmanlı tahrir defterinden öğrenilmektedir. Rıza bin Halil'in babası Halil'in kendi mührü olan *«El-Fakîr Halîl»* ibareli mühür, bu belgede açıkça yer almaktadır.

Ailenin bir diğer kolu ise **Filibe (Plovdiv) ve Arabaalan** yöresinden gelmektedir. 19. yüzyılın ikinci yarısında, özellikle 1877–78 Osmanlı-Rus Savaşı'nın (93 Harbi) ardından başlayan büyük Rumeli göçünde bu aileler Trakya'ya, oradan da Tekfurdağı (bugünkü Tekirdağ) üzerinden Marmara kıyılarına geçmiş; **Kumbağ** yoluyla **Biga'nın Akgazi Mahallesi**'ne yerleşmiştir.

Köklerimiz ve Göç Yolculuğu

🟥 Anne Soyu — Yılmaz & Dane Aileleri

Anne soyu ise Rumeli'nin birbirinden farklı köşelerinden gelen birkaç ailenin Biga'da birleşmesiyle oluşmuştur. Bu hatların hepsinde ortak bir hikâye var: **93 Harbi'nin ardından yaşanan büyük göç** ve Osmanlı devletinin bu aileleri Biga'nın Balıklı ve Göktepe köyüne iskân etmesi.

📌 ANNE SOYU GÖÇ HATLARI

Cuma-i Atik (Eskicuma) Kolu: Hafız Mustafa bin Ahmed ve Ahmed bin Hasan ailesi → 1890'da Biga Balıklı Köyü'ne iskân (Osmanlı resmi belgesiyle sabit).

Karlıova & Küpsi Kolu: Hüseyin bin Hüseyin ve Ayşe binti Osman → Rumeli Karlıova'sından Biga'ya.

Filibe / Arabaalan Kolu: Mehmet bin Ahmet ve Zeynep binti Osman → Arabaalan'dan Biga'ya.

Feyziye (Kıranti) Kolu: Dane ailesi → 1893'te kurulan Feyziye (Kıranti) köyüne yerleşme; Osmanlı Sadaret İradesiyle tescilli.

İsmail bin Hasan (d. 1863, Cuma-i Atik) ve **Cemile binti Ahmet** (d. 1869, Cuma-i Atik) çifti, Eskicuma'dan gelen kolun en belgelenmiş temsilcileridir. 1890 tarihli resmi bir Osmanlı yazısmında şu ifade yer almaktadır: *«Biga'nın Balıklı karyesinde iskân edilmiş olan Cuma kazası muhacirleri…»* — Bu belge, ailenin nereden geldiğini ve nereye yerleştiğini resmi olarak tescil etmektedir.

Göktepe Köyü, 19. yüzyılın sonlarında bu muhacirlerin kurduğu bir köydür. 1887 yılında köyde resmi askeri yoklama yapılmış, erkek nüfus kayda geçirilmiştir. 1890'larda ise köyün camii ve mektebi kuruluşuna dair Bâb-ı Âlî'nin resmi yazışmaları mevcuttur.

Araştırmamızda ilgi çekici bir iz de **Karahisar-ı Sahib (bugünkü Afyon)** üzerinedir. 1851 yılında orada doğmuş olduğu tahmin edilen ve *Çerçi-zâde Mustafa'nın oğlu Yusuf* adıyla kayıtlı bir şahsın sonraki nesillerde ailelerimizle bağlantılı olabileceği düşünülmektedir; ancak bu bağ henüz kesinleşmemiş, araştırması sürmektedir.

⚠️ ***Araştırma Notu:*** *Karahisar Cedidhane Mahallesi'ne ait Çerçi-zâde Mustafa oğlu Yusuf (d. 16 Haziran 1851) kaydı, aileyle olası bir bağı işaret eden 1. derece aday bir kayıttır. Kesin soybağı henüz arşiv belgesiyle kanıtlanamamıştır; göç ve intisap belgesi araştırılmaya devam etmektedir.*

BÖLÜM 2

Kuşak Kuşak Aile Büyüklerimiz

🔵 Baba Soyu — Sucu Ailesi

MELİH SUCU

Doğum Yılı:	1986
Doğum Yeri:	BAKIRKÖY
Baba / Anne:	İBRAHİM oğlu / kızı / RESMİYE
Dayanak Belge:	*Nüfus Kütüğü / Biga Akgazi Mah.*

İBRAHİM SUCU

Doğum Yılı:	1957
Doğum Yeri:	BİGA
Baba / Anne:	MEHMET oğlu / kızı / ASİYE
Dayanak Belge:	*Cumhuriyet Nüfus Kütüğü*

MEHMET SUCU

Doğum Yılı:	1918
Doğum Yeri:	KUMBAĞ
Baba / Anne:	RIZA oğlu / kızı / FATMA
Dayanak Belge:	*Cumhuriyet Nüfus Kütüğü*

ASİYE SUCU

Doğum Yılı:	1927
Doğum Yeri:	ARABAALAN
Baba / Anne:	AHMET oğlu / kızı / SABRİYE
Dayanak Belge:	*e-Devlet Nüfus Tahriri*

RIZA

Doğum Yılı:	1890
Doğum Yeri:	YENİPAZAR
Baba / Anne:	HALİL oğlu / kızı / EMİNE
Dayanak Belge:	*NFS.d 6718 — 1844 Yenipazar Nüfus Defteri*

FATMA SUCU

Doğum Yılı:	1897
Doğum Yeri:	YENİPAZAR
Baba / Anne:	HÜSEYİN oğlu / kızı / EMİNE
Dayanak Belge:	*NFS.d 6718 — 1844 Yenipazar Nüfus Defteri*

MEHMET

Doğum Yılı:	1861
Doğum Yeri:	FİLİBE
Baba / Anne:	AHMET oğlu / kızı / FATMA
Dayanak Belge:	*NFS.d 4407 — 1831 Nefs-i Filibe Kütüğü*

ZEYNEP

Doğum Yılı:	1864
Doğum Yeri:	FİLİBE
Baba / Anne:	OSMAN oğlu / kızı / EMİNE
Dayanak Belge:	*NFS.d 4443 — 1844 Karlıova/Küpsi Kütüğü*

Kuşak Kuşak Aile Büyüklerimiz

Anne Soyu — Yılmaz & Dane Aileleri

RESMİYE SUCU

Doğum Yılı:	1960
Doğum Yeri:	İSTANBUL
Baba / Anne:	AHMET oğlu / kızı / AYŞE
Dayanak Belge:	*Nüfus Kütüğü / Anne Soy Kütüğü*

AHMET YILMAZ

Doğum Yılı:	1926
Doğum Yeri:	GÖKTEPE
Baba / Anne:	SALİH oğlu / kızı / RASİME
Dayanak Belge:	*e-Devlet Nüfus Tahriri*

AYŞE YILMAZ

Doğum Yılı:	1928
Doğum Yeri:	ESKİBALIKLI
Baba / Anne:	ABDULLAH oğlu / kızı / HAVVA
Dayanak Belge:	*Cumhuriyet Nüfus Kütüğü*

ABDULLAH DANE

Doğum Yılı:	1901
Doğum Yeri:	FEYZİYE
Baba / Anne:	HÜSEYİN oğlu / kızı / AYŞE
Dayanak Belge:	*e-Devlet Nüfus Tahriri*

SALİH YILMAZ

Doğum Yılı:	1902
Doğum Yeri:	GÖKTEPE
Baba / Anne:	İSMAİL oğlu / kızı / CEMİLE
Dayanak Belge:	*e-Devlet Nüfus Tahriri*

RASİME YILMAZ

Doğum Yılı:	1903
Doğum Yeri:	GÖKTEPE
Baba / Anne:	ÖMER oğlu / kızı / HATİCE
Dayanak Belge:	*e-Devlet Nüfus Tahriri*

İSMAİL

Doğum Yılı:	1863
Doğum Yeri:	CUMA
Baba / Anne:	HASAN oğlu / kızı / FATMA
Dayanak Belge:	*NFS.d 6435 — 1840 Cuma-i Atik Kütüğü; DH.MKT 1728/78 İskân Belgesi*

CEMİLE YILMAZ

Doğum Yılı:	1869
Doğum Yeri:	CUMA
Baba / Anne:	AHMET oğlu / kızı / FATMA
Dayanak Belge:	*NFS.d 6435 — 1840 Cuma-i Atik Kütüğü; DH.MKT 1728/78 İskân Belgesi*

HATİCE

Doğum Yılı:	1877
Doğum Yeri:	GÖKTEPE
Baba / Anne:	KADİR oğlu / kızı / AYŞE
Dayanak Belge:	*BEO 3232 — Göktepe Köyü Kayıtları*

ZEYNEP ÖZCAN

Doğum Yılı:	1863
Doğum Yeri:	BALIKLI
Baba / Anne:	MUSTAFA oğlu / kızı / HANİFE
Dayanak Belge:	*NFS.d 1191 — Balıklı Yörükân Kütüğü*

HÜSEYİN

Doğum Yılı:	1853
Doğum Yeri:	KARLIOVA
Baba / Anne:	HÜSEYİN oğlu / kızı / AYŞE
Dayanak Belge:	*NFS.d 4443 — 1844 Karlıova/Küpsi Kütüğü*

AYŞE

Doğum Yılı:	1858
Doğum Yeri:	KARLIOVA
Baba / Anne:	OSMAN oğlu / kızı / EMİRZADE
Dayanak Belge:	*NFS.d 4443 — 1844 Karlıova/Küpsi Kütüğü*

YUSUF

Doğum Yılı:	1851
Doğum Yeri:	KARAHİSAR
Baba / Anne:	MUSTAFA oğlu / kızı / FATMA
Dayanak Belge:	*NFS.d 1673 — 1838 Hüdavendigar Eyaleti İcmali* ⚠️ *Aday Kayıt*

BÖLÜM 3

Osmanlı Arşivi'nden Seçilmiş Orijinal Belgeler

Aşağıdaki altı belge, T.C. Cumhurbaşkanlığı Devlet Arşivleri Başkanlığı (BOA) bünyesinde muhafaza edilen ve araştırmamız sırasında saptanan orijinal Osmanlı dönemi kayıtlarından oluşmaktadır. Belgeler filigransız ve tam çözünürlüklü olarak temin edilmiş olup her biri, ailemizin tarihine doğrudan ışık tutan özel bir bilgiyi barındırmaktadır.

📋 BU BÖLÜMDEKİ BELGELER

Belge 1: 1844 tarihli Yenipazar Nüfus Defteri — Hüseyin ve oğlu Halil

Belge 2: 1845 tarihli Yenipazar Temettüat Defteri — *El-Fakîr Halîl* mührü

Belge 3: 1890 tarihli Balıklı Köyü Cuma Muhacirleri İskân Belgesi

Belge 4: 1887 tarihli Biga Göktepe Köyü Askeri Yoklama Kütüğü

Belge 5: 1893 tarihli Feyziye (Kıranti) Köyü Kuruluş İradesi

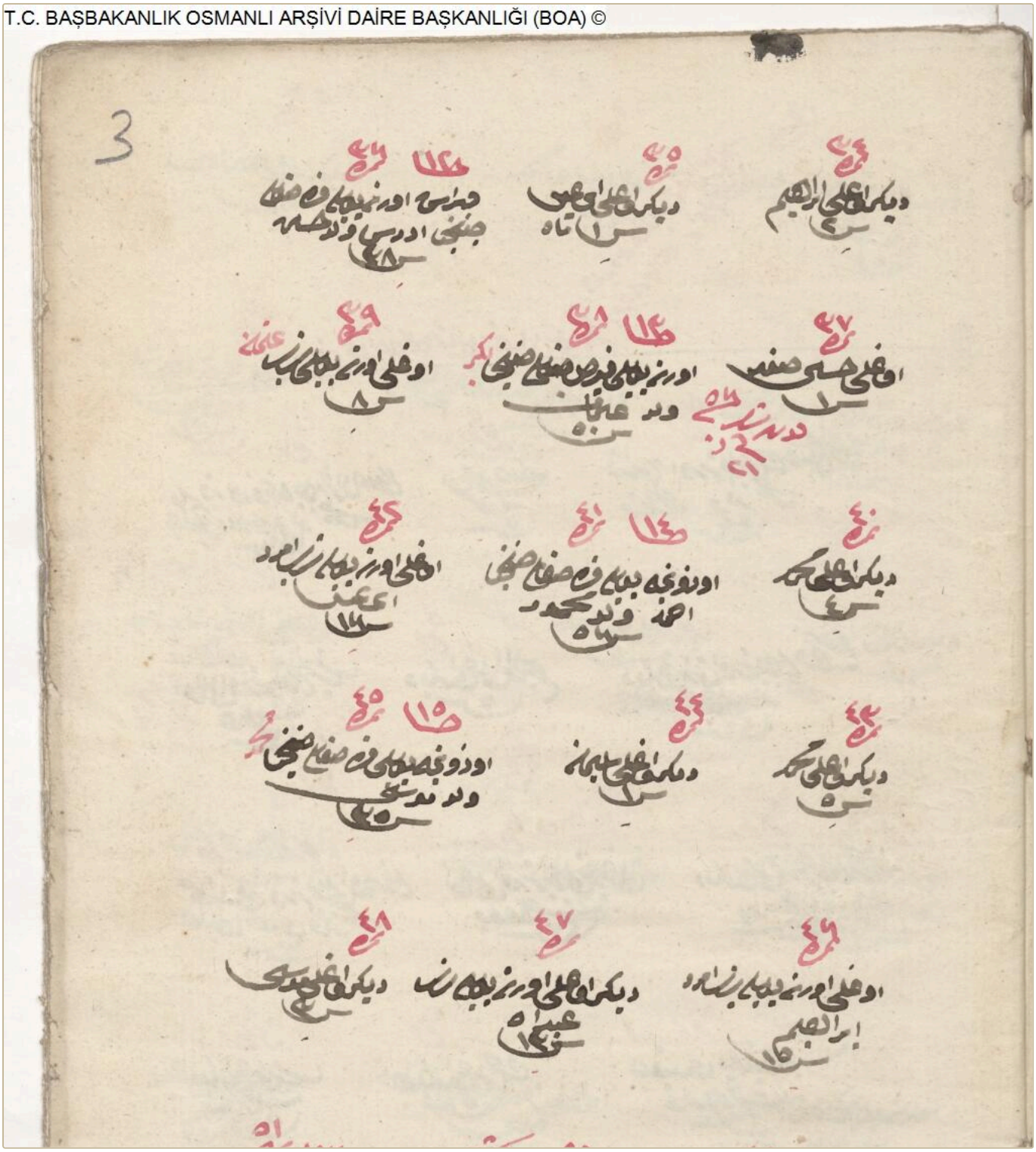
Belge 6: 1851 tarihli Karahisar-ı Sahib Nüfus Kaydı — Çerçi-zâde Yusuf *(Aday Kayıt)*

Her belgenin altında, o belgenin ne olduğunu, hangi tarihe ait olduğunu ve ailemizle nasıl bir bağı bulunduğunu anlatan kısa bir açıklama yer almaktadır. Osmanlıca el yazısı olan belgeler, orijinal halleriyle sunulmuştur; anlamları metin içinde ve dipnotlarda açıklanmıştır.

BÖLÜM 3 — BELGE 1

1844 Yenipazar Köyleri Nüfus Defteri

Osmanlı Takvimi H. 1261 / Miladi 1844 — Ahmed Paşa Mahallesi

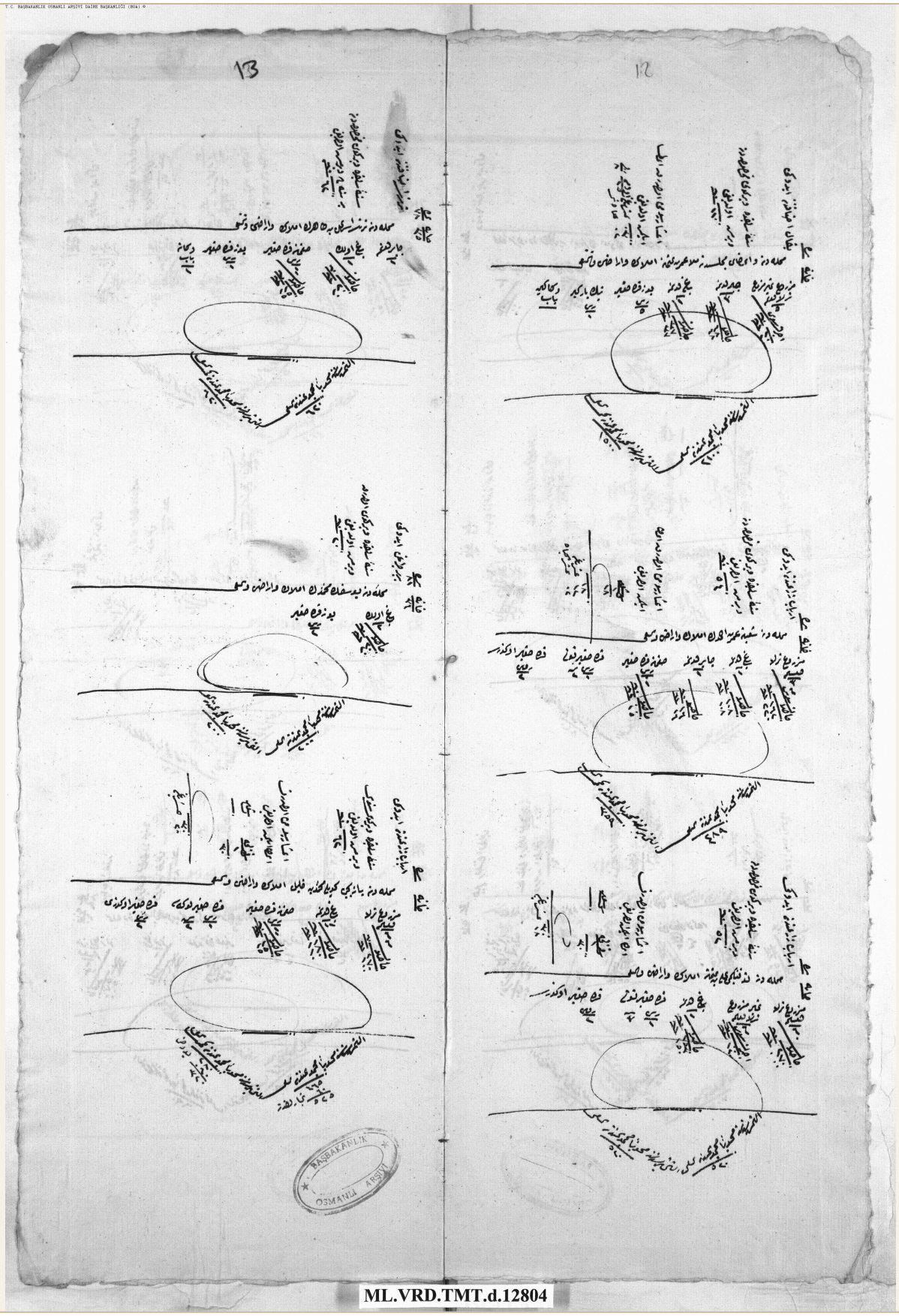
Bu sayfa, 1844 yılında Osmanlı yönetimi tarafından Yenipazar kasabasında tutulan resmi nüfus defterinden alınmıştır. Ahmed Paşa Mahallesi'ndeki **15. Hane**de kayıtlı **Hüseyin veled-i Halil** (doğum yılı yaklaşık 1799, orta boylu, kumral sakallı, birinci sınıf çiftçi) ve onun **büyük oğlu Halil** (doğum yılı yaklaşık 1830) bu sayfada yer almaktadır. Halil, ilerleyen yıllarda Rıza'nın babası olacaktır. Söz konusu kayıt, Sucu ailesinin Osmanlı belgelerinde belgelenmiş en erken kuşak silsilesinin çıkış noktasını oluşturmaktadır.

Not: Belge, her iki yayma sayfayı kapsayan Osmanlı arşiv taraması olup çift sayfa olarak düzenlenmiştir; sol yarı görüntülenmektedir.

BELGE 2

1845 Yenipazar Temettüat Defteri — El-Fakîr Halîl Mührü

Osmanlı Takvimi H. 1261 / Miladi 1845 — Ahmed Paşa Mahallesi, Hane 15

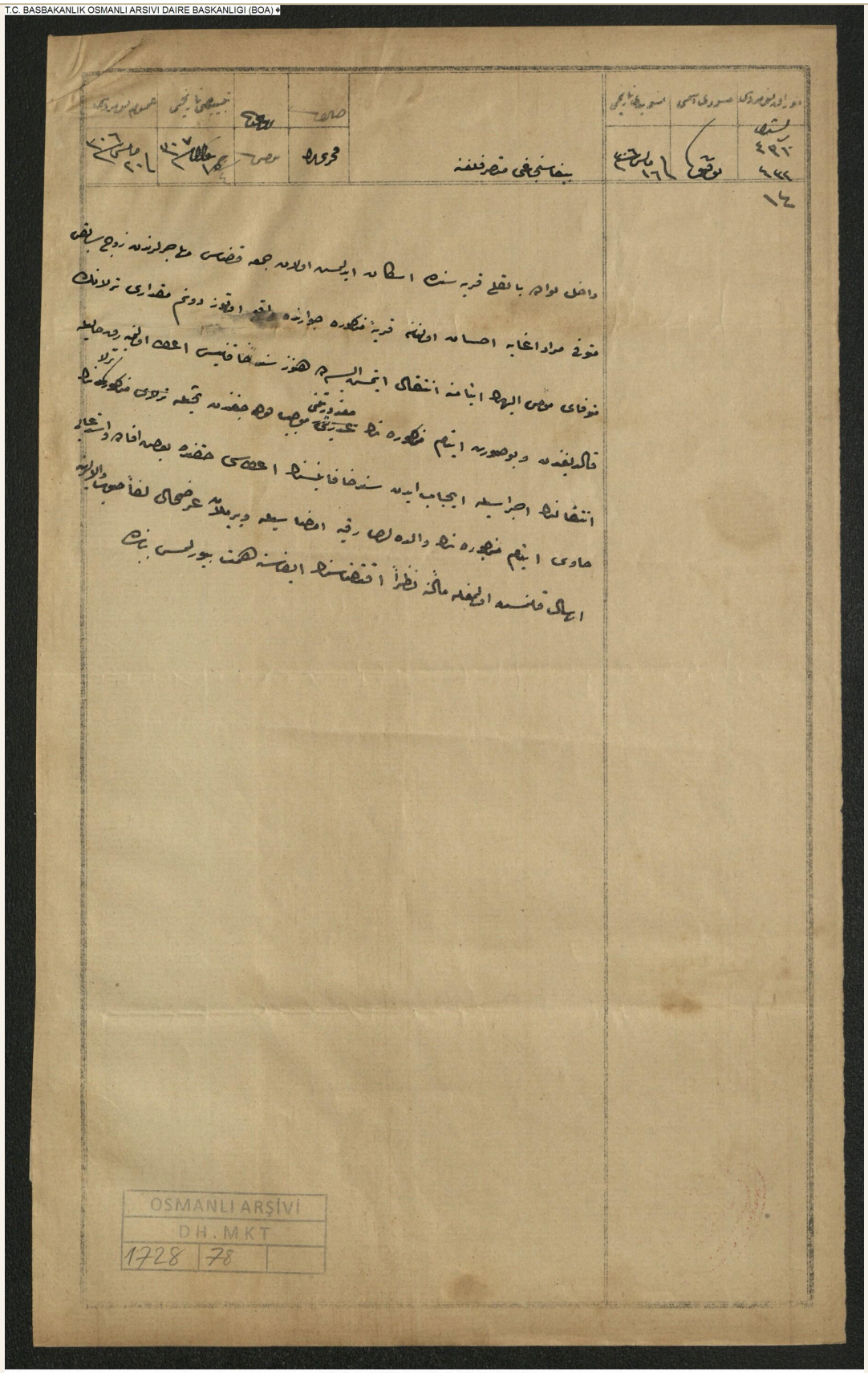

Bu sayfa, Osmanlı'nın *temettüat* (vergi ve gelir tahriri) defterinden alınmıştır. Ahmed Paşa Mahallesi'ndeki **Halil**'in hanesi kayda geçirilmiş; tarla, bağ ve menzil (ev) varlığı ile çiftçilik gelirleri tek tek yazılmıştır. Sayfanın alt kısmında, hane reisinin kendi şahsi mührü olan ***«El-Fakîr Halîl»*** ibaresi görülmektedir. Bu mühür, Halil'in imzası yerine geçen resmi tescil damgasıdır ve ailemizin 1845 yılındaki Yenipazar varlığını somut biçimde belgeler. Defterde aynı mahallede eşi **Fatma**'nın da ayrı bir hane kaydı mevcuttur.

BELGE 3

1890 Balıklı Köyü — Cuma Muhacirleri İskân Belgesi

Osmanlı Takvimi H. 1307 / Miladi 1890 — Dahiliye Nezareti Mektubî Kalemi

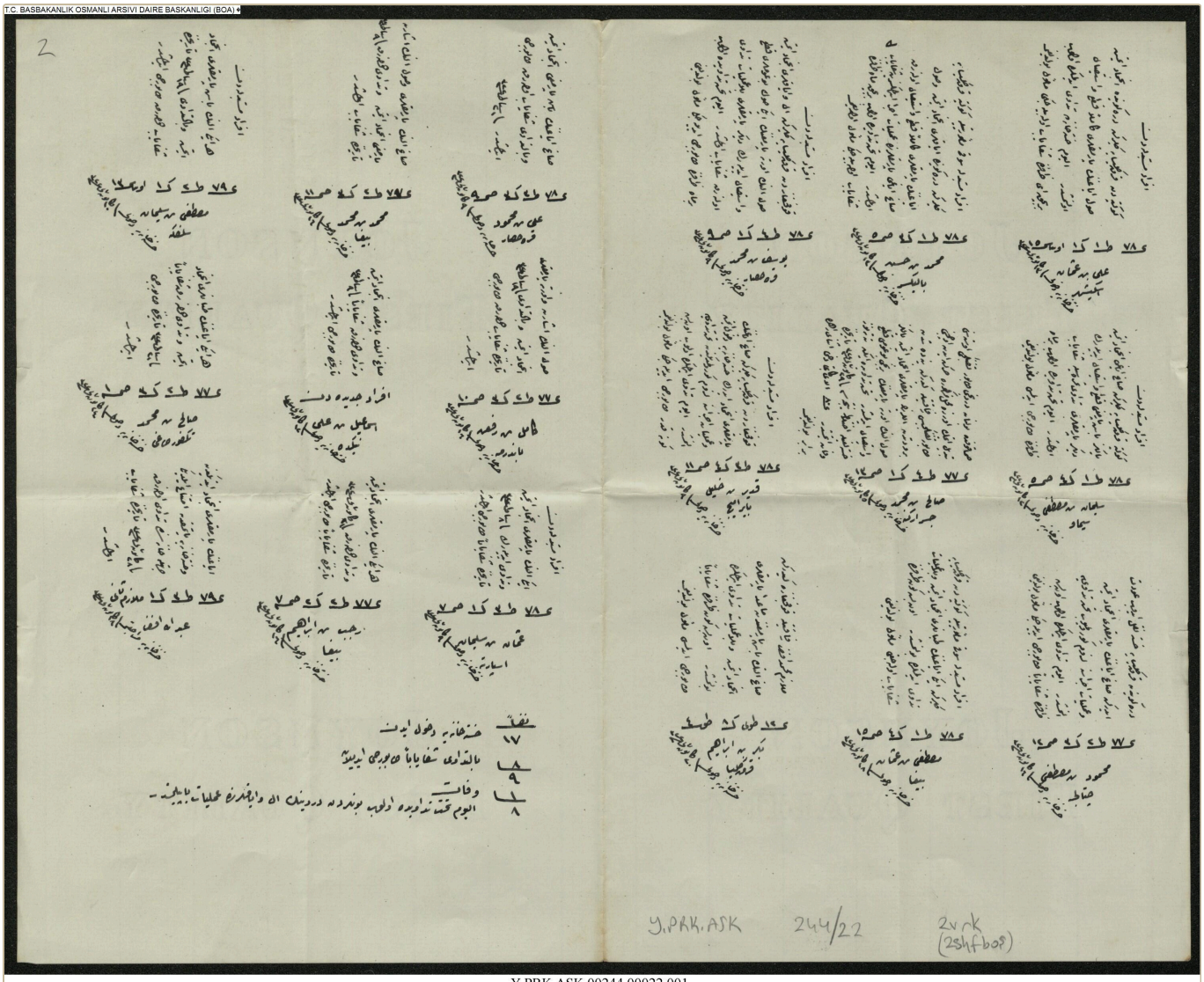
DH.MKT.01728.00078.001

Bu belge, Osmanlı Dahiliye Nezareti (İçişleri Bakanlığı) tarafından düzenlenen resmi bir yazışmadır. İçeriğinde şu ifade yer almaktadır: *«Biga'nın Balıklı karyesinde iskân edilmiş olan Cuma kazası muhacirleri…»* — Yani anne soyumuzun Eskicuma (Cuma-i Atik) kökenli büyüklerinin, 1877–78 Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından Biga'nın Balıklı Köyü'ne resmi devlet eliyle iskân edildiği bu belgeyle tescil edilmektedir. **İsmail bin Hasan** ve **Cemile binti Ahmet**'in soyunun Biga'ya nasıl geldiğinin resmi yanıtı bu belgede yatmaktadır.

BELGE 4

1887 Biga Göktepe Köyü — Osmanlı Askeri Yoklama Kütüğü

Osmanlı Takvimi H. 1304 / Miladi 1887 — Yıldız Perakende Askeri Maruzat

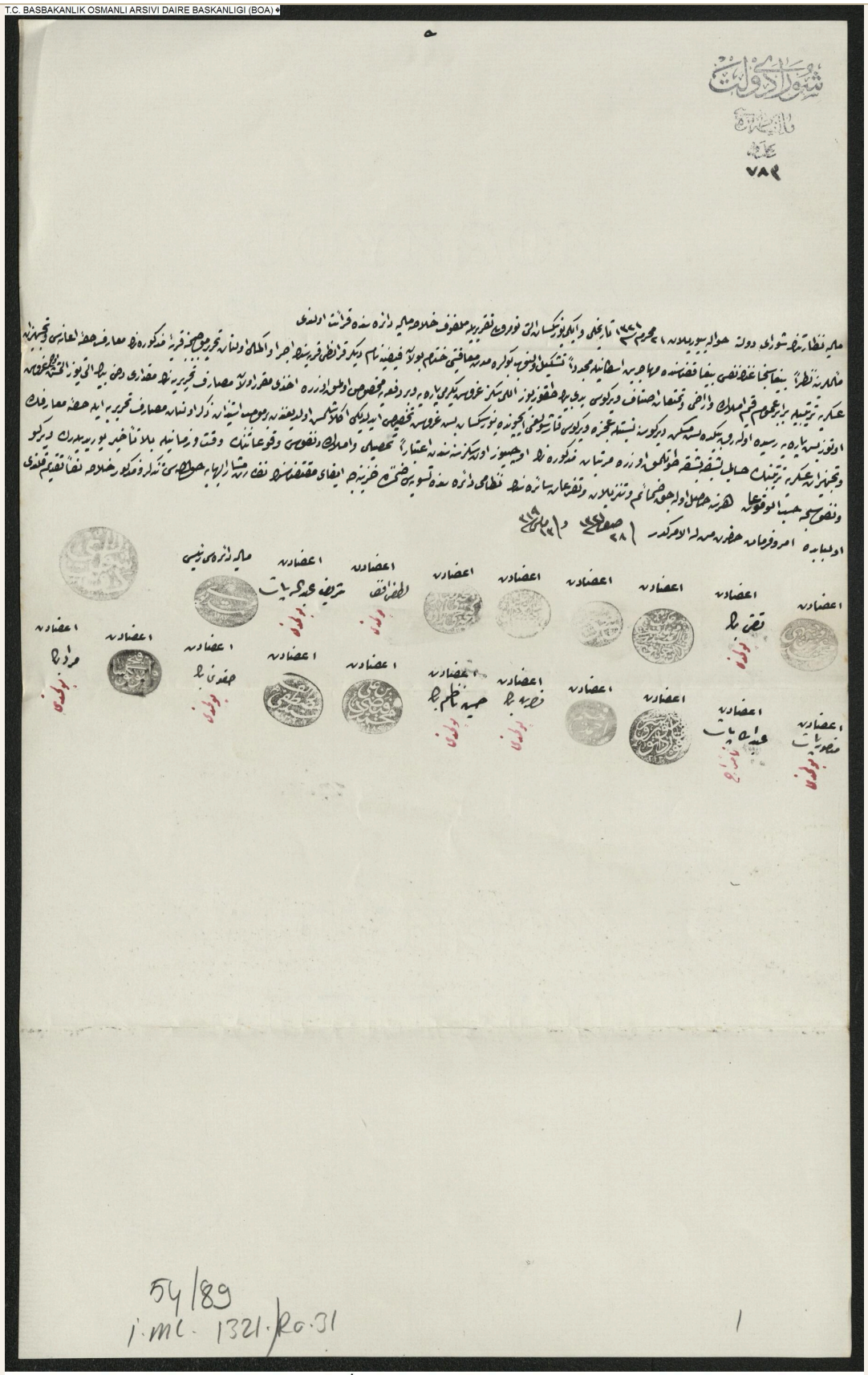
Y.PRK.ASK.00244.00022.001

Osmanlı ordusunun düzenlediği bu resmi askeri yoklama kaydı, **Biga Sancağı Göktepe Köyü**'ndeki erkek nüfusu saptamak amacıyla tutulmuştur. Ailemizin anne soyu büyüklerinden **Ömer** ve **Hatice Ezer**'in ailelerinin yaşadığı Göktepe, 1887 yılında halihazırda iskânlı ve resmi kayıt altına alınmış bir köydür. Bu belge, köyün o dönemdeki resmi varlığını ve askeri nüfus durumunu göstermektedir. Aynı yıllarda köyde cami ve mektep de hizmete girmiştir.

BELGE 5

1893 Feyziye (Kıranti) Köyü — Kuruluş İradesi

Osmanlı Takvimi H. 1310 / Miladi 1893 — Sadaret Dairesi İradesi

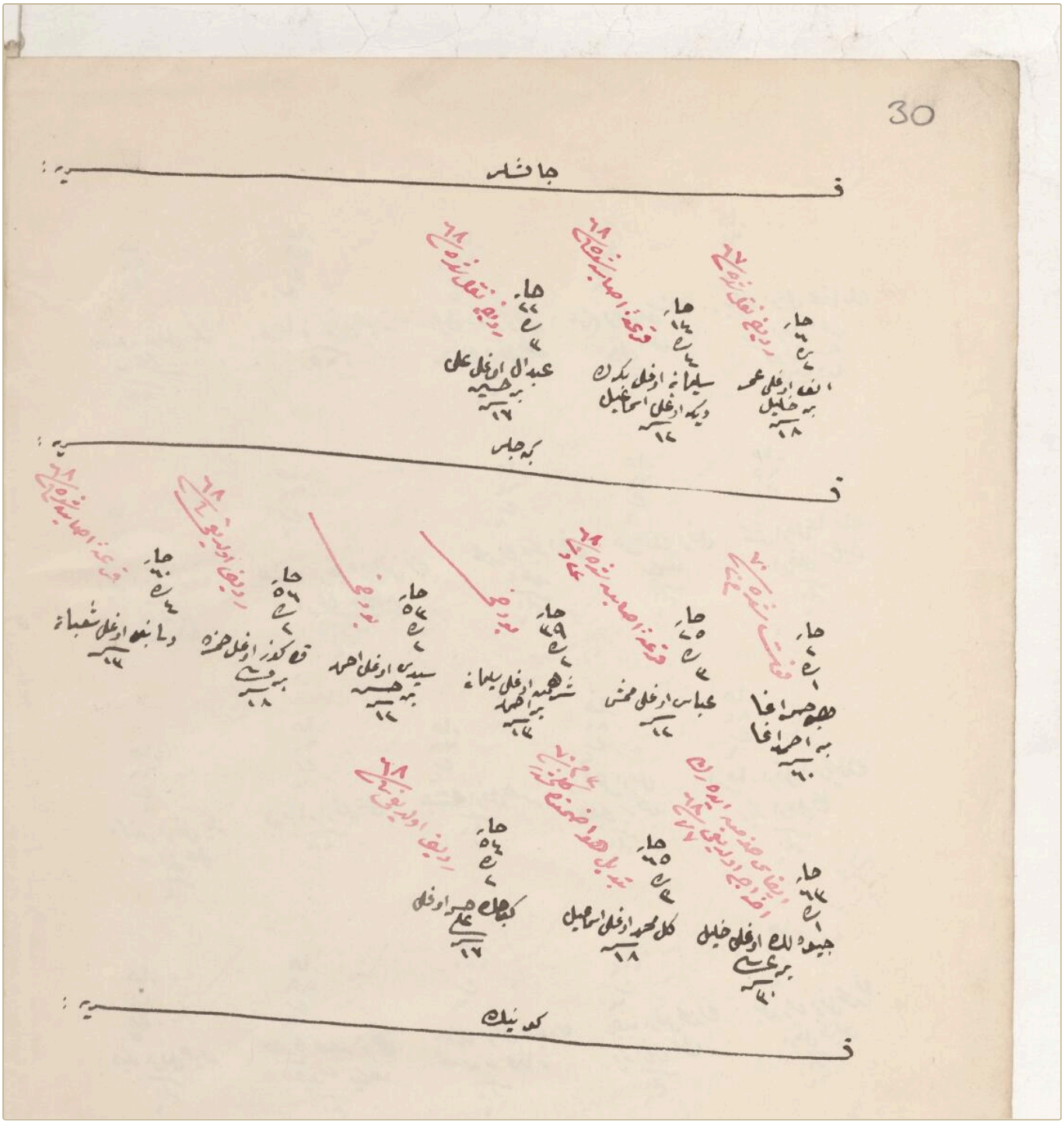
İ.ML.00054.00089.001

Bu belge, Sultan II. Abdülhamid döneminde çıkarılmış bir *Sadaret İradesi*'dir; yani Osmanlı başbakanı konumundaki Sadrazam'ın imzaladığı resmi bir devlet emridir. İçeriğinde, 1877–78 Osmanlı-Rus Savaşı'nın ardından Rumeli'den göç eden muhacirlerin Biga'ya bağlı **Feyziye (Kıranti) Köyü**'ne iskânı ve köyün resmen kurulması karara bağlanmaktadır. Dane ailesinin yerleştiği bu köy, bugünkü Çanakkale iline bağlı Biga ilçesinde yer almakta ve köyün kuruluş tarihi bu belgeyle sabitlenmektedir.

BÖLÜM 3 — BELGE 6

1851 Karahisar-ı Sahib Nüfus Defteri — Çerçi-zâde Yusuf Doğum Kaydı

H. 16 Şaban 1267 / M. 16 Haziran 1851 — Mahalle-i Cedidhane, Karahisar-ı Sahib (Afyon)

Bu belge, 1851 yılına ait Osmanlı ikinci dönem nüfus vukuat ve doğum (tevellüdat) defterine aittir. Karahisar-ı Sahib (bugünkü Afyon) iline bağlı **Cedidhane Mahallesi**'nde, **Çerçi-zâde Mustafa**'nın oğlu **Yusuf**'un 16 Haziran 1851 tarihinde tescil edilen doğum kaydı bu sayfada yer almaktadır. Annesinin adı Fatma olarak kayıtlıdır. Bu kayıt, anne soyumuzun Karahisar hattına ilişkin araştırmamızda en güçlü ipucu olarak değerlendirilmektedir.

⚠️ ***Araştırma Notu (Aday Kayıt):*** *Bu kayıt, ailemizle bağlantısı araştırılan 1. derece öncelikli bir aday belgedir. Yusuf'un ilerleyen yaşlarda Biga ya da Karahisar'da evlilik veya nüfus intisap kaydına henüz ulaşılamamış olup doğrudan soybağı arşiv belgesiyle kanıtlanmamıştır. Araştırma sürmektedir.*

BÖLÜM 4

Aile Hafızası ve Notlar

Arşiv belgeleri bize resmi tarihi anlatır; ama aile hafızasının içindeki sesler, fotoğraflar, anılar ve sözlü aktarımlar da en az onlar kadar değerlidir. Aşağıdaki soruları aile büyüklerimize sormayı ve yanıtlarını bu kitapçığa not etmeyi düşünebilirsiniz.

1 Çerçi-zâde lakabı hiç duydunuz mu?

Karahisar-ı Sahib (Afyon) kökenli Çerçi-zâde adı, ailede sözlü olarak aktarılmış mıdır? Çerçi (seyyar satıcı) mesleğiyle ya da bu lakapla tanınan birini biliyor musunuz?

2 Kumbağ, Göktepe ve Eskibalıklı'ya dair göç anıları

Büyüklerimizin Rumeli'den Kumbağ'a ya da Biga'ya göç hikâyelerinden ne hatırlıyorsunuz? Yolculuk zorlukları, ilk yerleştikleri ev, komşu aileler hakkında aktarılan sözler var mı?

3 Eski fotoğraflar ve aile eşyaları

Rıza Sucu, Mehmet Sucu, Ahmet Yılmaz veya Dane ailesinden kalma eski fotoğraflar, mektuplar ya da belge niteliğinde eşyalar (nüfus cüzdanı, tapu, mektup vb.) elinizde ya da akrabalar da var mı?

4 Aile lakapları ve yer adları

Yörük, Muhacir, Çerçi, Sucu gibi eski meslek ya da göç kökenli lakaplar; Eskibalıklı, Yörükân, Karlıova gibi yer adları sizi hatırlatan sözlü aktarımlar var mı?

5 Karahisar / Afyon bağlantısı

Ailede Afyon, Karahisar ya da Afyon yöresinden gelen akrabalar, uzak bir bağlantı ya da sözlü anlatı hiç geçti mi? Bu bölgeyle herhangi bir tanışıklık veya aidiyet hissi var mıydı?

📝 NOTLARINIZ